

Praha 3. prosince 2020

Stanovisko CACE k povolování staveb

Text, který přednesl Ing. Radovan Hrnčíř, viceprezident CACE, v rámci diskuze na Setkání lídrů českého stavebnictví 2020 [1]

Proces projednávání projektů staveb DI a jejich úřední povolování je v ČR mimořádně zdlouhavý. Různé statistiky a zprávy kontrolních orgánů uvádějí čísla, která nás v mezinárodním kontextu staví z hlediska rychlosti přípravy investic někam na 156. místo na světě. Navíc můžeme pozorovat nepříznivý trend, kdy u problémových staveb se doba přípravy i nadále prodlužuje (511? 4901...) a v portfoliu staveb, které zbývá zrealizovat k dokončení páteří sítě dálnic ubývá „jednodušších staveb“ a roste procentuální podíl těch komplikovanějších s většími střety a problémy a konflikty (středočeská D3, D52 atd.).

MD ČR a jeho resortní investorské organizace vyvinuly v předchozím období enormní tlak a úsilí k prosazení takových opatření, která by napomohla situaci řešit, a to ještě před účinností rekodifikace stavebního zákona. Tak vznikly novely zákona 416/2009 o urychlení staveb DI, které se právě v této době postupně stávají součástí inženýrské praxe tak, jak vstupují v platnost jednotlivá ustanovení novel a jak investoři předkládají do schvalovacích procesů nové stavební úseky.

Takže my v současné době spíše spoléháme na účinnost zák. 416 než na dopady rekodifikovaného stavebního práva už také proto, že konečná podoba stavebního zákona leží v rukách poslanců PČR, kde v současné době přechází zákon v PS do druhého čtení a v tomto procesu se jeho jednotlivá ustanovení mohou výrazně změnit.

Zkušenost nás učí střizlivě posuzovat změny zaběhaného systému. I samo MD uvádí, že předpokládá, že rekodifikace přinese zrychlení na úrovni 2-4 let. Měli bychom proto průběžně zkoumat, jaké další rezervy v urychlování procesu přípravy staveb máme.

Podle názoru CACE by bylo vhodné další úsilí napřít do oblasti územního plánování na centrální úrovni státu.

Liniové stavby (nové dálnice, VRT, stavby přenosové elektrické soustavy, stavby produktovodů, vodních cest atd.) jsou strategickými stavbami podmiňujícími rozvoj ekonomiky a celé společnosti. Z hlediska legislativy územního plánování jsou vždy stavbami veřejně prospěšnými. Praxe ukazuje na to, že naše společnost nemá dostatek nástrojů pro jejich prosazení. Celostátní zájmy jsou posuzovány z lokálních hledisek. Výsledkem jsou případy, kdy trasy těžce liniové stavby se v ZÚR sousedních krajů na jejich hranici nepotkávají, kdy pořizovatelé ZÚR prověřují trasy již dávno prověřené a vyloučené pro nevhodnost jejich investory, kdy po léta neschválené ZÚR brzdí přípravu nejenom krajských staveb, ale především celostátních liniových tahů.

CACE postrádá institut centrálního plánování staveb DI, postrádá legislativní podporu pro automatické převzetí schválených, veřejně prospěšných liniových staveb do ÚPD na úrovni krajů, postrádá jistotu soustavného a na plán navázaného financování přípravy i realizace staveb a důslednou kontrolu postupu jeho plnění.

Podle našeho názoru právě v této oblasti lze najít časové rezervy, které rekodifikace stavebního práva nevyřeší. Státem plánované veřejně prospěšné stavby by měly být důkladně prověřeny

v předprojektové fázi přípravy. Výstupy těchto prací by měly být součástí centrální databáze staveb jako příloha PÚR (Politiky územního rozvoje) ve formě schválených závazných koridorů vymezujících územní rezervy pro jejich realizaci na území celé republiky. Jmenný seznam staveb, harmonogram jejich výstavby a plán uvolňování finančních prostředků, by měl být schválen PČR ve formě zákona.

Tak by byla zajištěna dlouhodobá finanční stabilita sektoru dopravní infrastruktury, po které volají podnikatelské subjekty působící na trhu, tak by byla zajištěna stabilita schválených koridorů a bezproblémové přebírání tras do příslušných územně plánovacích dokumentací nižších stupňů (především ZÚR), tak by byla zajištěna transparentní kontrola plnění závazných harmonogramů, která by v součinnosti s příslušnými ustanoveními nového stavebního zákona a předpisů souvisejících mohla přinést požadované urychlení realizace staveb DI.

Existence centrálního republikového územního plánu veřejně prospěšných liniových staveb by také překlenula období zdlouhavého procesu pořizování, projednávání a schvalování krajských ZÚR a poskytla by podporu pro nepřerušovanou investorskou přípravu liniových tahů.

[1] Záznam z jednání <https://www.facebook.com/CEEC.eu/videos/694297181501876/>. Vystoupení Ing. Hrnčíře je v čase cca 1:01:30.

